

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 191 (11088)

1979 чылдың август 17, пятница

1925 чылда үнелеткен

Өртөз 2 кол

ЭШ Л. Н. БРЕЖНЕВ
МОСКВАДА ЧАНЫП КЕЛГЕН

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының Төп Комитетинин Чыгыш секретары, ССРЭ-нин Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы Л. И. Брежнев август 15-те Крымдан Москвада ээл келген.

Аэродромга эш Леонид Ильич Брежневти Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының Төп Комитетинин Политбюро кежигүннери, СЭКП Төп Комитетинин Политбюро кежигүннере кандидаттар, СЭКП Төп Комитетинин секретарылары барып уткаан. (СЭТА).

ФРУНЗЕ ХООРАЙНЫҢ
ТУГУНДА ОРДЕН

ФРУНЗЕ. (СЭТА). Совет Киргизияның байысылдыгы август 15-те Куш-ажылдын Кызыл Туу орденни тыяккан. Революстүг шимчээшкениге ажалчы чоннарын ачы-ханызын база Ала-чурттуң Улуг дайынын чыдарында немец фашист элекчиликтерге уур демисеге кирген улуг-хуузу, ажал-агый болгаш культура тургузушкунуна чедиң алган чедикшиктери дээш база үндөзлөтүнген үезинде бээр 100 чыл болганын хабарлап ол хоорай Төрөн чурттуң бе бедик ханызын-биле шаңнаткан.

Партияның хоорай комитетинин болгаш улуг депутаттарын хоорай Сөвединиң байырыг хуралы болган. СЭКП Төп Комитетинин, ССРЭ-нин Дээди Сөвединин Президиумунун болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң, Леонид Ильич Брежневти өмүзүндө СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, СЭКП ТК-ның секретары эш К. У. Черненко улуг болгаш кайгамчыктыг болушкуну-биле хообайы Киргизияның байысылдыгы ажалчы чоннарын иңг байыр чедиринкинеринге дамчыткан.

Совет эрге-чагырганың чылдарында Киргизиянын экономикада үдөш, сагыш сеткиди алындын хаара түшүп келип чаарылган болган. амы уениң 500 ажыг заводдарын болгаш фабрикаларын туткан деп, ол чугаала. Революция мурунунда уенинге денизерге, улуттук булдурушкунуңа хемчээш 300 ажыг катап немец өскөн. Республиканың кедээ ажал-

САЛГАКЧЫЛАРНЫҢ УЖУРАЖЫШКЫНЫ

Пионерлерин бири Бугу-өзидел селдунуң киржикчилеринин болгаш организацыйларының ужуражышкыны август 15-те Москвада өткөзүп, Совет Эвилелиниң бүтүл булуңуна пионер шимчээшкенин чус ажал хоонунары селдунуң 50 чылым демделээр дээш мизд чымылган.

МУРНАКЧЫЛАР ХӨЙ

Кызыл районнуң «Х Улуг хурал» совхозунун төвү Бай-Кол суурунун чуртталгалары, ажалчы чоннары колхозтарын иштининиң малыга чем белеткелиге идеяларын дуулаштып турар.

АЖЫК КОСМОСКА АЖЫЛ ЧЕДИИШКИНИҢ КЫЛДЫНГАН

Эртенниң «Салют-6» — «Союз-34» комплекзинин орбитасы августун он бешке чедир орбитага 171 хонук жуудушкунуң кылган. Августун 15-те, космоска үгүлчүлөңгү болгаш күненинкиниң учу-лукунуңа түшкел кезеңде, Владимир Афанасьевич Ляхов биле Валерий Викторович Рюмин олар ажык космос делегацияче үнгөш, техника талазы-биле атулга дуржулганы кылганын.

СЭКП-НИҢ XXV СЪЕЗДИЗИНИҢ ШИИТПИРЛЕРИН — АМЫДЫРАЛГА!

П Л А Н Ы Н А Ж Ы Р Г А Н

В. И. Ленин аттыг Тыва даг-дугу комбинаттын ажал-ишчилери онту беш чылдын дөрткү чылында куш-ажылчы чедикшиктерин ажалдап, планын онаалдазын доктаамал ажыр күсседин келген. Январ-июль айларда комбинаттын ажал-ишчилери продукция сайгарылазын планын 100,5, а нити продукция бүдүрүшкенин 100,2 хуу күсседин болгаш комбинат республиканың мунакчы ажалчы улуттук бүдүрүшкенин одурунуга кирген.

Хүннүң темазыңга КОЛЛЕГИЯГА ЧУГААЛАШКАН

Бүрүшү хүн СЭКП Тыва обкомунун Политбюро чырымынын бажымынга Көдээ ажал-агый министрствонуң коллегиига августун 15-те чымылган «Республиканың совхозтарына мыйыстыг бола малдын баш салып өстүрүп дуйайында» донатаалын ажал-агыйларда катчаар күсседин турарын чугаалашкан. Бо айтырыг талазы-биле илеткелдерия республиканың уксаажыдылга каттыжышкынынын начальниги И. Е. Тур. Көдээ ажал-агый министрствонуң ветеринария малдынын начальниги И. И. Белюков кылган.

СЭТА - НЫҢ ДЫҢНАДЫ

Боринженер радиотелескопун антенназын херек кырында турар байдалын ажалчы конструкторларын даштык кезектерине антенназы быжыгалап каан теринге чокшупал чед бергеш, тускай херекселдин дуулазы-биле антенназы адырыпкан. Оң соонда боринженер антенна космос делегацияче хосту-биле ужуруп чорун дээш станциядан чайдалыр идиң чорудушкан.

ХОЙ АЖЫЛЫНДА ЧУГУЛА КАМПАНИЯ

Август айнын баштайгы хүнеринде республиканың совхозтарында хойну тарып боозадыр ажал эгелзэн. Тарып боозаткан төрүүр хойларын саны чыл бүрүде көвүдөп, ол ажалдын шынары экижиң оорар. Чижээ, «УТКА 25 чылы» совхозта тарып боозадыр техник Галина Данзыр-оол, «Кызыл тараачы» совхозта Санчы Ооржак, «Өөктө» Раиса Донгак, «Саянда» Владимир Хуракай 1978 чылда кылып чоруткан ажалының түнели-биле 1979 чылда эки көргүзүлгенин чедиң алган. Оларнын чангыс сезонда ийн удаа тарып боозаткан хойларыннын 99—100 хуузу оолдаан. Ындыг түнелдер «Шекпээр», Жданов аттыг болгаш өске-даа совхозтарда чедиң алдынган.

СЭТА - НЫҢ ДЫҢНАДЫ

Боринженер радиотелескопун антенназын херек кырында турар байдалын ажалчы конструкторларын даштык кезектерине антенназы быжыгалап каан теринге чокшупал чед бергеш, тускай херекселдин дуулазы-биле антенназы адырыпкан. Оң соонда боринженер антенна космос делегацияче хосту-биле ужуруп чорун дээш станциядан чайдалыр идиң чорудушкан.

ЧАГААЛАР

НОМЧУКЧУЛАР САНААДАП, СУМЕБЕП, ШУГУМУЧЕЛ ТУР

КАДАРЧЫ

Хүрректэг дээр, Устүү, Ишкенил оюугай хөмөрлөдөг бэрээ, оюу олар төлөрдө, дагарын элдеринд өшү, сарым өөр өртөн турар.

ХАРЫСАЛГАЛЫГ

«Кав.Хөм» развостид Ча. даанада уластуго аялтыг турар үлө Судуудай Сангаач Ондар чаа будуруго чөлөгө кайды-бир аялды кылды, бүтү туртагызын ол чегре артырер кылдыр болгон алган, ол чөриң даргаларына берген.

КУЗЕНЧИГ

Шуй сууруу, Нордуи кудумчууда тарымал маштар айкыи байжыларын көзүбас кылдыр үгөтү турар. Мында барык байжы бүрүзүчү чаанайла маштарын, чөчүстөрүн тарымалаан.

С. МАЙНЫ

БОЛГАШ ИДЕЯЛАР ДЕМИСЕЛИ

ССРЭ хамаатнары болдуун национал дымдарын, культуруна даш өскө-даа национал чүдүлери хөгжүдүрүн айтырарымыз бир дугаарында чугаалаан турар болгай деп баштаашкылар баа берген.

Ш. ДУВЕНДЕЙ

ШЫН

БӨМБҮРЗЕКТИҢ СУДАЛЫ

СЭТА Болгаш ПМА: КЫСКА ДЫҢНАДЫГЛАР, ТАЙЫЛБЫРААР

ТИИЛЕГЕГЕ

АЛДАР КЫЛДЫР

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Мөөа найысылалдык көп шөлү болгаш хоорайнын көп кудумчулары байыралады-биле шимметинин. Мөөа Арат Республиканың болгаш ССР Заңлекиниң кирүүе тунтары, совет-мөөа шериглериниң атом минтастарына Халхин-Гол районуна 40 чыл муруналар ашкан төгүлүт тиилегезин алдарыткан транспарантылар аларда кимикип турар.

ИНДИЯДА БАЙЫРЛАЛ

ДЕЛПИ. (СЭТА). Индияда найысылал байыралады-биле шимметинген. Экономиканың болгаш культураның хөгжүдөзүнө, социал камаларга чүртүү чедиптирлериниң дугайында тоолук турар материалдар солунар алысет он бөтө үгөт.

ЧУГААЛАЖЫЫШ КЫННАР

ПЕНИН. (СЭТА). Вьетнам-кыдат чугаалажышынын Пекинге болган ээлчегиди хуралыга чүве чугаалаан тура, вьетнам чааа делегациянын баштын, ВР-нин даштын керектер министринин оралакчыны Динь Ньо Лиен кыдат ууртугалыны гегемония болгаш милитаристик иштин керектеринге он халгаарлаашкыны, ВСР-ге уур хорлаакчы аялдуурудалга болгаш чаа-таа катышпастар шимтедирин бексыралык даш он кылым турар оралдажышынын шимтирлерин бүрү шашкан.

С. МАЙНЫ

ЖЕНЕВА.

Чеселенишкниң дүжүр талаа-биле комитетин 1979 чыл сессияны б... аялгы мында дооскан. Совет Эвиелинниң болгаш социалист өскө-таа туртарын бөө-төспөстөр илдере бүжүрерин болдура-зынче, Чеселенишкниң дүжүрериче утланган электи саалдары сессиянын көл кирөөгөйинге турган.

Индияда байырлал

ДЕЛПИ. (СЭТА). Индияда найысылал байыралады-биле шимметинген. Экономиканың болгаш культураның хөгжүдөзүнө, социал камаларга чүртүү чедиптирлериниң дугайында тоолук турар материалдар солунар алысет он бөтө үгөт.

Чугаалажыыш кынар

ПЕНИН. (СЭТА). Вьетнам-кыдат чугаалажышынын Пекинге болган ээлчегиди хуралыга чүве чугаалаан тура, вьетнам чааа делегациянын баштын, ВР-нин даштын керектер министринин оралакчыны Динь Ньо Лиен кыдат ууртугалыны гегемония болгаш милитаристик иштин керектеринге он халгаарлаашкыны, ВСР-ге уур хорлаакчы аялдуурудалга болгаш чаа-таа катышпастар шимтедирин бексыралык даш он кылым турар оралдажышынын шимтирлерин бүрү шашкан.

ЧУГУЛА ТҮҢНЕЛДЕР

Теттиң аямына таарымчалык саалдарын чедирген. Ол документтер он чоокку үеде күштүг болуп кирер болгаш стратегия шар далаашкынын бөө-төспөстөрүн улам мыдай кымыгаарлаар талаа-биле чугаалажышынар үргүчүлээр дээринге илгезин комитет бодуун түнел илеткелнге илгерилеэн.

Индияда байырлал

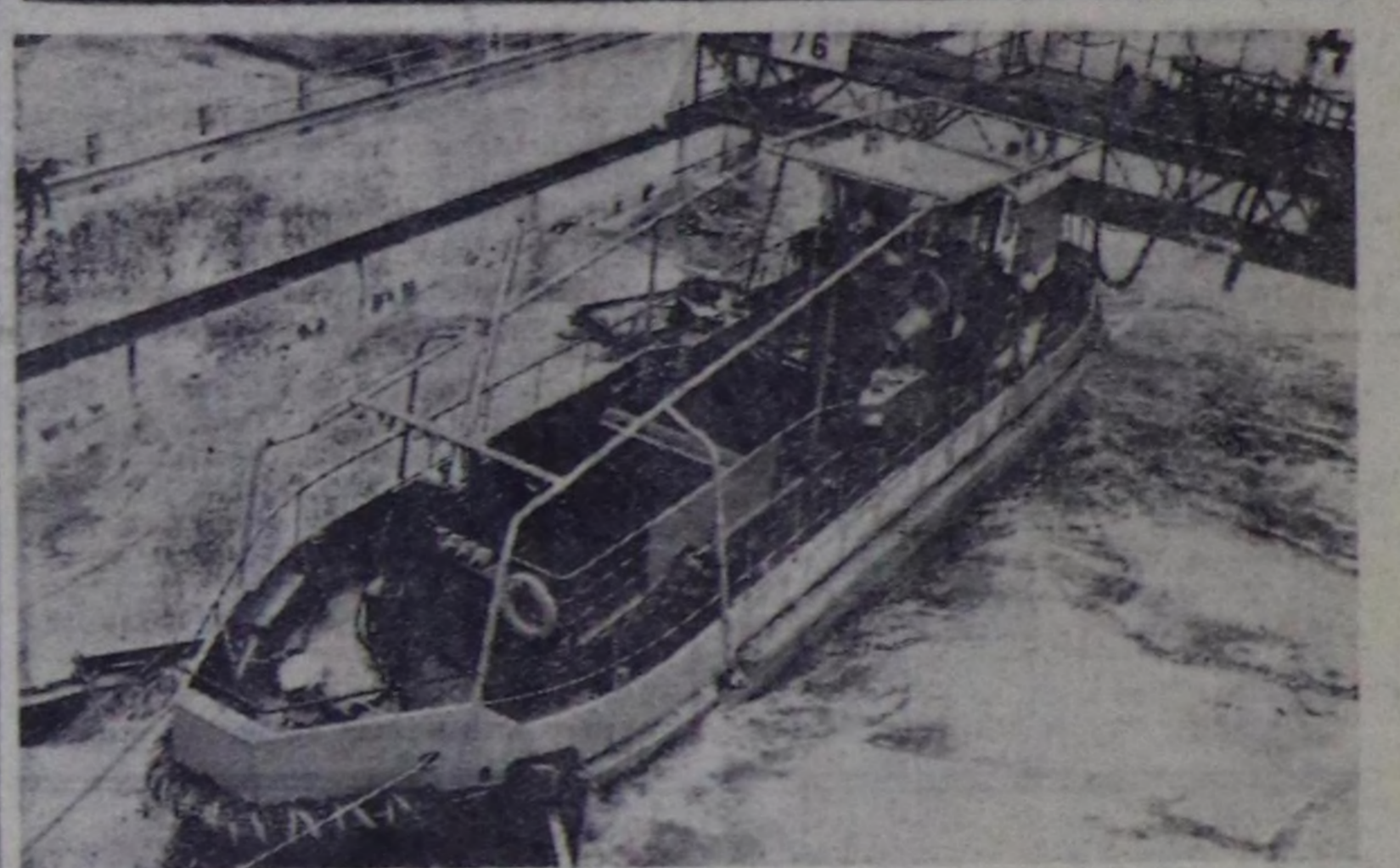
ДЕЛПИ. (СЭТА). Индияда найысылал байыралады-биле шимметинген. Экономиканың болгаш культураның хөгжүдөзүнө, социал камаларга чүртүү чедиптирлериниң дугайында тоолук турар материалдар солунар алысет он бөтө үгөт.

Чугаалажыыш кынар

ПЕНИН. (СЭТА). Вьетнам-кыдат чугаалажышынын Пекинге болган ээлчегиди хуралыга чүве чугаалаан тура, вьетнам чааа делегациянын баштын, ВР-нин даштын керектер министринин оралакчыны Динь Ньо Лиен кыдат ууртугалыны гегемония болгаш милитаристик иштин керектеринге он халгаарлаашкыны, ВСР-ге уур хорлаакчы аялдуурудалга болгаш чаа-таа катышпастар шимтедирин бексыралык даш он кылым турар оралдажышынын шимтирлерин бүрү шашкан.

Найыралдың болгаш кады ажылдажылганын харылзаалары

Вьетнам Социалист Республиканын талаанын бистичи удузубуска дуулаалчымы бедин-биле үлөтөн турар бис. «Декларация айтыры» дигир чүве-биле база «Кампучияда болгаш Лаоста вьетнам шериг көмөктериниң түрүп турары-биле» холбагыр Вьетнам Социалист Республикага уур Пекинниң болгаш делегей реакциянын көдүгөн хол-вугула кампанияны Лаос Улус-Демократтыг Республиканын президентин бургу шашкан.

АНШ. Долгандыр турар бойдузу камгаларына совет америк нады аялдамалыга калбарып турар. Перттарга болгаш эриктөр камгаларының суларына нефтиниң бөгүн болгаш устемеч тогланчызын аштар сорулгалык нефть богу чыыр тускый керилеринг совет дуурамын көргүзүт шыгалдазы Нью-Джерси штатын болган.

СЭТА-ның фотохроникасы.

Болгаш идеялар демисели

ССРЭ хамаатнары болдуун национал дымдарын, культуруна даш өскө-даа национал чүдүлери хөгжүдүрүн айтырарымыз бир дугаарында чугаалаан турар болгай деп баштаашкылар баа берген.

Э. БАГРАМОВ

